

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే

॥ ద్వావింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్వావింశః సర్గః ॥

రాజ్ఞా స్వస్త్వయనపూర్వకం రామలక్ష్మణయోర్మునినా సహ ప్రస్థాపనం మార్గే
తయోర్విశ్వామిత్రాద్ బలాతిబలాఖ్యవిద్యయోః ప్రాప్తిశ్చ

తథా వసిష్ఠే బ్రువతి రాజా దశరథః స్వయం |
ప్రహృష్టవదనో రామమాజహావ సలక్ష్మణం || 1.22.1 ||

కృతస్వస్త్వయనం మాత్రా పిత్రా దశరథేన చ |
పురోధసా వసిష్ఠేన మంగలైరభిమంత్రితం || 1.22.2 ||

స పుత్రం మూర్ధ్నపాఘ్రాయ రాజా దశరథస్తదా |
దదౌ కుశికపుత్రాయ సుప్రీతేనాంతరాత్మనా || 1.22.3 ||

తతో వాయుః సుఖస్పర్శో నీరజస్కో వవౌ తదా |
విశ్వామిత్రగతం రామం దృష్ట్వా రాజీవలోచనం || 1.22.4 ||

పుష్పవృష్టిర్మహాత్యాసీద్ దేవదుందుభినిఃస్వనైః |
శంఖదుందుభినిర్హోషః ప్రయాతే తు మహాత్మని || 1.22.5 ||

విశ్వామిత్రో యయావగ్రే తతో రామో మహాయశాః |
కాకపక్షధరో ధన్వీ తం చ సౌమిత్రిరన్వగాత్ || 1.22.6 ||

కలాపినౌ ధనుష్పాణీ శోభయానౌ దిశో దశ |
విశ్వామిత్రం మహాత్మానం త్రిశీర్షావివ పన్నగౌ || 1.22.7 ||

అనుజగ్మతురక్షుద్రౌ పితామహమివాశ్వినౌ |
అనుయాతౌ శ్రియా దీప్తౌ శోభయంతావనిందితౌ || 1.22.8 ||

తదా కుశికపుత్రం తు ధనుష్పాణీ స్వలంకృతౌ |
బద్ధగోధాంగులిత్రాణౌ ఖడ్గవంతౌ మహాద్యుతీ || 1.22.9 ||

కుమారౌ చారువపుషౌ భ్రాతరౌ రామలక్ష్మణౌ |
అనుయాతౌ శ్రియా దీప్తౌ శోభయేతామనిందితౌ |
స్థాణుం దేవమివాచింత్యం కుమారావివ పావకీ || 1.22.10 ||

అధ్యర్థయోజనం గత్వా సరయ్యా దక్షిణే తటే |
రామేతి మధురాం వాణీం విశ్వామిత్రోఽభ్యభాషత || 1.22.11 ||

గృహాణ వత్స సలిలం మా భూత్ కాలస్య పర్యయః |
మంత్రగ్రామం గృహాణ త్వం బలామతిబలాం తథా || 1.22.12 ||

న శ్రమో న జ్వరో వా తే న రూపస్య విపర్యయః |
న చ సుప్తం ప్రమత్తం వా ధర్షయిష్యంతి నైర్మతాః || 1.22.13 ||

న బాహ్వోః సదృశో వీర్యే పృథివ్యామస్తీ కశ్చన |
త్రిషు లోకేషు వా రామ న భవేత్ సదృశస్తవ || 1.22.14 ||

బలామతిబలాం చైవ పఠతస్తాత రాఘవ |
న సౌభాగ్యే న దాక్షిణ్యే న జ్ఞానే బుద్ధినిశ్చయే |
నోత్తరే ప్రతివక్తవ్యే సమో లోకే తవానఘ || 1.22.15 ||

ఏతద్విద్యాద్యయే లభ్యే న భవేత్ సదృశస్తవ |
బలా చాతిబలా చైవ సర్వజ్ఞానస్య మాతరౌ || 1.22.16 ||

క్షుత్పిపాసే న తే రామ భవిష్యేతే నరోత్తమ |
బలామతిబలాం చైవ పఠతస్తాత రాఘవ || 1.22.17 ||

గృహాణ సర్వలోకస్య గుప్తయే రఘునందన |
విద్యాద్వయమధీయానే యశశ్చాథ భవేద్ భువి || 1.22.18 ||

పితామహసుతే హ్యేతే విద్యే తేజఃసమన్వితే |
ప్రదాతుం తవ కాకుత్స్థ సదృశస్త్వం హి పార్థివ || 1.22.19 ||

కామం బహుగుణాః సర్వే త్వయ్యేతే నాత్ర సంశయః |
తపసా సంభృతే చైతే బహురూపే భవిష్యతః || 1.22.20 ||

తతో రామో జలం స్పృష్ట్వా ప్రహృష్టవదనః శుచిః |
ప్రతిజగ్రాహ తే విద్యే మహర్షేర్భావితాత్మనః || 1.22.21 ||

విద్యాసముదితో రామః శుశుభే భీమవిక్రమః |
సహస్రరశ్మిర్భగవాఞ్శరదీవ దివాకరః || 1.22.22 ||

గురుకార్యాణి సర్వాణి నియుజ్య కుశికాత్మజే |
ఊషుస్తాం రజనీం తత్ర సరయ్యాం ససుఖం త్రయః || 1.22.23 ||

దశరథన్యపసూనుసత్తమాభ్యాం
తృణశయనేఽనుచితే తదోషితాభ్యాం |
కుశికసుతవచోఽనులాలితాభ్యాం
సుఖమివ సా విబభౌ విభావరీ చ || 1.22.24 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే ద్వావింశః సర్గః ||